

СЛОВО УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 46 (1546) • Субота, 15 березня 1997 року • Ціна договірна

Вітання газетярів

Голова Верховної Ради України О. О. Мороз поздоровив «Робітничу газету», «Известия» (Російська Федерація) і харківську газету «Слободський край» з 80-річчям з дня виходу першого номера цих популярних видань.

«Слово» слова є однією з найважливіших форм безпосередньої участі громадян у політиці, невід'ємною складовою демократії й прогресу, розвитку ідей парламентаризму і інститутів самоврядування», підкреслюється у вітанні «Слободського краю».

Олександр Мороз і голова парламентської Комісії з питань законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації Віктор Понеділок зустрілися з колективом редакції і власниками кореспондентів газети «Сільські вісті». Щому найтиражішньому виданню України виповнилося 77 років.

(Закінчення на 2-й стор.)

Чинівництво скоротити, борги віддати

Проблеми економічного стану в Україні протягом останніх двох місяців, аналіз суспільно-політичної ситуації та заходи щодо її стабілізації були в центрі уваги засідання учасників Ради регіонів при Президенті України.

Леонід Кучма дав критичну оцінку роботі органів влади в центрі та на місцях щодо наповнення бюджету. Керівники на місцях повинні знати, що яких боргів скошено не буде, а податки за новою системою нараховуватимуться після прийняття Верховною Радою нового податкового законодавства і введення його в дію.

На нараді йшлося і про скорочення державного апарату. Передбачається зменшити його на чверть.

Кого — на хліб і воду?

Прем'єр-міністр України Петро Лазаренко доручив Міністерству фінансів приготувати фінансування виліти зарплат зарплат міністерств і відомств, у тому числі Кабміну, а також обласних держадміністрацій.

Це неординарне рішення викликає фактом зриву керівниками центральних органів виконавчої влади строків виконання Указу Президента України «Про заходи по забезпеченню наповнення державного бюджету і посиленню фінансово-бюджетної дисципліни», згідно з яким вони мали до 10 березня подати до Мінфіну нові кошториси доходів і витрат на основі скорочення не менш як чверть чисельності працівників апарату.

(Закінчення на 2-й стор.)

Гігіє технічне обладнання — майбутнім дипломатам

Незабаром у Києві буде створено інформаційний центр НАТО. Він працюватиме на базі Інституту міжнародних відносин Київського національного університету ім. Т. Шевченка. А вже нині студенти через мережу Інтернету користуються фондами бібліотеки конгресу США та інших бібліотек світу, які під'єднані до мережі.

(Закінчення на 2-й стор.)

Урожай-97 Уряд — хлібороб: гра в обіцяночки

Закрутилася польова карусель. Якщо вірити зведенням Мінсільгоспозоруду, тринадцять областей (регіта приєдналися ось-ось) вивели на дани посівну техніку. Впорали майже 140 тис. га. Як повідомив керівник Головного управління «експлуатації» Міністерства сільського господарства і пролововства Леонтій Зіневич, під ранні зрнові і зрновобов культури (без кукурудзи) нинішнього року відідає 6,1 млн. га орних земель. Утім, це у господарствах усіх форм власності. Сукупний сільгоспінвирішенням віддає 4,8 млн. — децю менше торішнього.

(Закінчення на 4-й стор.)

Привела нас молодість...

В ТОРГОВЕЛЬНИЙ РЯД

Сьогодні — Всесвітній день прав споживача. Попри те, що Україна перша з країн СНД створила законодавчу базу про права споживачів і поставила захист цих прав у ранг державної політики, проблем на споживчому ринку вистає. Запорукою того, що їх буде успіш-

но подолано, певно, є лише те, що ринку помолодшав. Якщо раніше молодість водила в сабельний похід, то сьогодні водить — у торговельний ряд. Утім, теж не без жертв...

Продовження теми на 9-й стор.

Шановні співвітчизники!

Плоскуючись про громадянську злагоду на націй українській землі й вирішення життєво важливих питань у межах Конституції і законів України, маємо честь і відповідальність звернутися до вас.

На 18 березня громадською організацією «Всеукраїнський союз робітників» запропоновано загальнодержавну акцію протесту. Очікувані збори, мітинги, походи, демонстрації та інші заходи передбачено спрямувати на захист прав та соціальних гарантій з вимогами позбавити заборгованості із зарплати, пенсій, стипендій та інших виплат.

Правоохоронні органи як власний біль сприймають всю складність становища, в якому опинилася країна у період реформування економічних відносин, і разом з вами переборюють труднощі і несправа. У цих складних умовах ми робимо все можливе для зміцнення законності і правопорядку, посилення боротьби із зловживанням та корупцією в органах влади, захисту інтересів су-

спільства та кожного громадянина від злочинів.

Запланована акція — це, безумовно, реалізація гарантованих Конституцією України прав на свободу думки і слова, вільне вираження своїх поглядів і переконань, а також на мирні збори. Волонтери, цінюючи співвітчизників, звертаються до вашої високої відповідальності не допустити, щоб ці мирні збори переросли в антиконституційні, протиправні дії.

Шановні співвітчизники! Закликаємо кожного з вас, хто брало участь у запланованих заходах, бути розсудливим та стриманим, дотримуватися громадського порядку, поважати права та свободи інших громадян.

Григорій ВОРСНІВ,
Генеральний прокурор України;
Юрій КРАВЧЕНКО,
міністр внутрішніх справ України,
Володимир РАДЧЕНКО,
голова Служби безпеки України.

Читайте у суботньому випуску:

Центральний Ряд — 80

Земля і право

Ім'яний закон
«Криворіжстали»

«Ноу-хау» Юлії Тимошенко

Н. Хасевич: Думка і опівець

3 стор.

6 стор.

7 стор.

8 стор.

10 стор.

Віталій АБЛИЦОВ, «Голос України»

Вічна боротьба провінції з столицею

ВІДОМИЙ учений Ярослав Дашкевич вважає: «Михайло Грушевський був казанним політиком». Але перед цим висновком він зробив інший: «Грушевський був найбільшим українським істориком. Більшого не було - ніхто ніколи не сказав, щодесь був більший».

Ярослав Дашкевич, лобув про політику, отримав матицею на увазі перший висловлю. Звичайно, не всі в тринадцятирічній історії Центральної Ради політичного центру українських партій, що були провідними в національно-демократичній революції 1917-18 років в нашій країні, — замалювали б воли на рішення Михайла Грушевського, але тільки його на полії був значимим.

Ярослав Дашкевич називав боді принцип, через який Центральної Рада не змогла відстояти незалежність України і зійшла з історичної арени: невідання більшими аграрне питання і надмірне захоплення ідеями антиімліалізму.

Актуальне питання власності на землю

[illegible]

В історії Центральної Ради було багато яскравих сторінок. Але почнемо з дати, що стоїть у календарі на пірвоку пізніше від дня її виникнення.

У жовтні 1917 року в Чигирині відбувся Всеукраїнський з'їзд Вільного козацтва. 200 делегатів представляли на ньому 60 тисяч організованих козаків Лівобережної України (у Чигирині при-

були також делегати з Кубані. Отаманом Вільного козацтва було обрано генерала Павла Скоропадського — нащадка відомого в українській історії гетьмана.

іще через півроку саме і
Скоропадський на Всеукраї-
ському хліборобському з'їз-
д був проголошений гетьманом
України, що означало кінець д-
яльності Центральної Ради.

Закоп про землю, який обговорювався в Центральній Раді протягом усього часу її існування, не був прийнятий через повільний дискусії між партіями соціал-демократів і соціал-революціонерів. А коли врешті-решт армія вийшла до України закоп опублікував, це вже не мало ніякого значення. Паоло Скоропадський проголосив відновлення приватної власності на найбільшій українській скарб — землю.

На жаль, не лише змешані питання не стало визначальним у діяльності Центральної Ради. Скільки разів порушувалась в її засіданнях (і Великій, і Малій Раді) проблема створення української армії (Про це детально ще в другій частині наших ноток). Скільки списів було аламані в у дискусіях, бути Україні чи залежати чи автономію і саладі Російській Федерації!

І кожного разу у членів Центральної Ради не вистачало політичної волі й рішучості прийняти єдино правильне рішення кожного разу тось проноував черговий компроміс, і більшість підтримувала його.

**17 березня
1917-го
(80 років тому)
у Києві
створено
Центральну
Раду**

До того ж, Центральну Раду роздирали постійні конфлікти між її лідерами, інтриги (С. Петлюра, боячись впливу у лідерства у військовій сфері Миколи Міхновського, добився його переведення в одну з діючих армій і таким чином врешті-решт стає генеральним секретарем з військових справ у тодішньому уряді *Vernik*).

Лише загрозливий для України дії більшовиків підштовхнули Центральну Раду до проголошення в листопаді 1917 року Української Народної Республіки, а в січні 1918-го — незалежності України.

Під впливом ідей Вільсона

Хоча січівний білшовицький містун у Києві був успішно нейтралізований, в Україні він продовжував захоплювати московських військ. Командуванням В. Антонова й М. Муравйова. Російський Червоний Хрест зазначав у зверненні до Міжнародного Комітету Червоного Хреста в Женеві, що в Києві в січні 1918 року було вбито понад 10 тисяч українців, в тому числі й вояків січівської армії. «Воронили Київ українці, але зламав була зерняна на українці, а охочийд майже вичаюно на російських офіцерів і взагалі на російськомі паністі і буржуазіі». Усього ж у тім загиную понад 5 тисяч чоловік. Київ впадо на 18 січня 1918 року. Вислідом сего стало: Гиттудані Обрання

ГОЛОС УКРАЇНИ

Конституція України.

3 ПОМАГОРО
Сергій ПРАВЛЕНКО

«Криворіжсталь» — політ із зашморгом на шиї

Хроніка непересічної події

Цей проект в офіційних колах названо плітвом. Слід розуміти, рятівники. Ставши «на крило», об'єднаний комбінат має, як гадають, здійнятися над дроговицьким ринком негараздів і своїм прикладом захочити (переконати, надихнути) інших: уміємо все-таки працювати!

Але сталося так, що нічого ми до ладу не вміємо. 20 лютого парламентарії не схотіли розрубати канат боргів, що

ним гірничо-металургійний комплекс (і не тільки він) міцно прир'ятий до землі. Законопроект про стиснення і реструктуризацію надтокових зобов'язань платників надатків (за станом на 1 жовтня 1996 року) не було прийнято у нерушимо читання. І раніше менш, ніж за два тижні — коюда: від гнияти «Крибріжсталь» одержав «іменний» закон про реструктуризацію своїх боргів.

Одна з катастроф у металургійному виробництві називається «просторіння» у криїном «закостині» пч. Це коли доми, марити «спер» вад, вадуть вогоньне розпалання, а далі зупинити і погасити. Метал затвердіє напів, «закостиняє» у «череві» агрегата так, що вже нікому його звідати не аякити, не зруйнувати пч. До подібної біди і наближається нині, по суті, «Криворіжсталь».

Не знаю, чи доречиним будуть зараз ці спогади, але, потрапивши на комбайн, прогнати їх було не в змозі. Пригадувалися численні рекорди країн сімдесятих дев'ятих десятиліття і ударили плавки на з'ясування, чи встановленню аргентинського рекорду, з якого «занимали» за рік мільйон триста тисяч тонн кричч.

А пуск знаменитого дев'ятого доменної печі, котра менше, ніж за літерку, вилала перший мільйон тонн чавуну? А майбачий у світі блоніни і прокатні стани, які

Як а

Зате криччю відомо, чим є «хання» металургів та для міста і гірничо-збагачувальних підприємств.

[illegible]

лишнього Союзу
соцтабору щос
завод-гігант опи
щі «поза грою»
«поля» та кину
ляще «гарячий»

тургам казали, що їм не праця, а поїї потрібно якочалу». Нині робітють аніякої деря стосюно себе.

наземних споруд на двох третинах території міста. На додачу, ще й не менш як п'ятсот тисяч бездомних...

Без перебільшення, це жалка ситуація, яку прогнозують і члени, спеціалісти і практики. Та ще й зауважують: назавжди буде втрачено неповторний басейн, «коморах» якого ще понад три десятки мільярдів тонн багатих на вміст заліза руд. Тому доля «Криворіжжя» сьогодні воіст-

ня бізнесово-підприємницьких програм реструктуризації тuteшньої базової галузі. В тому числі напрацювати й законодавчі та правові аспекти подальшого існування гірничодобувних, рудозбагачувальних і металургійних підприємств. А самотужки, наскільки вистаєє мудрості, хисту і можливостей, почати з комбінату «Криворіжсталь».

Тепер це гірничо-металургійний комбінат. Металургійні ли-

1» ЗАВОД.

збагачувальний комбінат і коксохім переважно працюють на металургія. Робота в єдиному комплексі дозволяє уникнути різних відпускних накруток на готову продукцію. Таку практику вже давно застосовують транснаціональні компанії і промислово-фінансові групи західного світу. Тому я перемagaють нас за собівартістю товару.

Отже, ніби добрі нмври тв тільки чорашні грїхї, не завжди

й свої, не пускаючи у рай. Досі кожне підприємство порізно зазідало в астрономічні борги, не виплачуючи податки і бюджет та відрахування в Пенсійний фонд. Плюс кредиторська збороборганість та збороборганість за енергоспожив. Щоб тепер комбінату-велету розплатитися з усіма боргами, йому доведеться лише на це працювати ледве не п'ять років.

Об'єднання-комбінат сподівається тільки на один шанс: виплату боргів йому намістачора. А не станеться цього, то й через десятиліття держава не діждеться злиди надходжень іа бюджет, зате на закриття рудників, шахт витратиться добряче. І хоча кожиа десята туба прокату в колишньому Союзі — далеке минуле, яке уже не повернеться, але кожен десятий долар, зароблений нині Україною на світовому ринку, є криворізький. І це —

Кривий Ріг.

Як не «закозлити» завод, а разом з ним і галузь

тину доля, з якою не розминутися і великому місту, і великому регіону.

Ми довго і детально бесідували з криворіжцями, зокрема, з заступником голови міськвиконкому Володимиром Колотніним, переконалися, що тут тільки так розуміють ситуацію.

Тому не перший рік і домагаються проголошення Кривбасу експериментальною економічною зоною. Щоб потім не оголошувати «другою чорнобильською». Щоб перепало якесь бодай державне фінансування, щоб залучити інвестиції, інші кошти та створити умови для впроваджен-

робництвю об'єднані в одні з Новокриворизьким гірничо-збагачувальним комбінатом та Кри-

Розташовані ланки поруч — на одному промисловому Мережі електроживлення, газу, води і теплопостачання у них надіє спільні. Більше того, виробів-ра і для дня пуску дев'ятого! доми не закінчили, а конвеєрною гаєрєю подає домищенкам агломерат, транспортерами поста-чається і кокс у перший домен-ний цех. Зараз, кожен попит на ту й іншу продукцію «далеким» споживачів різко скоротиться.

Коментар

Людмила МЕНЖУЛІНА, «Голос України»

Працювати треба? Тільки ж як слід!

[illegible]

Саме тому головний податковець і закликав депутатів відмовитися від рішень, замішаних на емоціях. А депутат Олександр Єлшаківич додав сумніви, наголосивши, що найважливіша проблема реструктуризації боргів, проблема платежів загалом стає нині інструментом для політичних ігор.

існо, розробники законопроекту «Гри» мали на думці, як, справді хоч трохи подешевити долю вітчизняних товаровиробників. Ось як по-сутістю головний консультант Європейської Комісії з питань фінансів Київської діяльності Володимир Кий.

на реструктуризації заборгованості з держави до бюджету буде закладено. Щодо другого питання, пов'язаного з прийняттям нового проекту закону про платежі за реструктуризацію заборгованості, представники Кабінету міністрів у листопі 2010 року, Верховна Рада, як відомо, не прийняла його. Тому ми надіслали на допрацювання. Та в зв'язку з питань фінансів і банківської системи, що вимагає певних змін до законодавства, що процес обговорення законодавства затягується, і вирішили прийняти закон про реструктуризацію заборгованості за державою до бюджету як тимчасовий закон, який регулює питання відносин.

іно в такому разі «мертві» порятують вичерпає себе протягом 10 років (застраховки за платежами) залишають багаторічного користування? Чи не менш логічним засадою будувати розрахунки зі штрафами й грошима нагромаджених протягом багатьох років не в вини підприємств. Звинувачення саме ці боргові «закази» уряду, законодавців раз у раз змінює. Співка промисловців і підприємств України.

пів. Гуров нагадує, що вчорашній комбінат, а створював його Кабмін

тажі. Тобто, замість однокроку зробити два зручності, на першому етапі, розв'язати проблему реструктуризації боргів, а на другому — не затягувати надто довго впровадження закону не всіх, а лише найбільш очевидних порушників — підприємств, підприємств, транспортних підприємств, підприємств галузевого відбору. Поселення, «дуги» байківські, які не можуть бути величезні заборгованості, не могли б розв'язати проблему.

пропоновано цей закон розглядати, але безуспішно. Місії з питань базових галузей економічного розвитку і Череп заклав колег 180 великих виробничих «жартів» і пристрасив у трудах вкрай розпалився. Уряд у і законодавців не зміг товаровиробника, а розгляд до «Кризи» правди і справді надавши Злам березня. коротко: Віи, рів», ро

ром, який зворення прийомів ювасяспешно гіганстала». Того ж дня, 20 і в наступні сесіїїї дні), в парламентської Комітання базових галузей, змагався достукати до колет палкою промояса до одного: що не ми касюа пілотний проскта, а нунолос під тязарем бордана, що гірничо-металурувник не з чієїс примяу у відновності з посуу (від 4 жовтця 1996 ро-

ним з планових проєктів урядорами, підтриманої Верховною Постановою передбачає також від- за податковими виплатами.

о готував, затверджував проєкт, чотирні місяці тому погурбувати-мови роботи цього унікального

«Кришоржесталь» реалізувала чужий на 2 млрд. гривень, погрібного шпіла на сектор. обігу становить лише 6%, реші- ня гроші в казну. Причому на- ня кредити з бюджету грошей не . Тому із загальною міркою до «жесталь» підходити не можна, це арколіз країни. Під промислова ар- колон з усього було видно, що загальною, ані з загальною, ані з підхідом не втрачати, а окремою заміною розкрити, а «жесталь» відкладається, ніде такі, спало на думку: неже такі «жесталь» законотворці і сектор.

у ситуації стався несподівано з Вадим Гуров прокоментував це працівники тріска.

«Як з'ясувалося, і справді «уплутчавалися» мало не кожному з абсурдність того, що відбува- одного боку, з інт збилися, шу- естачальників ліквідної продук- другого — із заблокованими че- рахунами хто з промисловців може працювати?»

створюючися «президент» («...
ки для «Криворіжсталі» поту-
р, більшість депутатів з доказа-
а погодилась. Закон було прий-
от тільки 6 і «хрещенику» пі-
проекту. «Криворіжсталі», не
а радоша, що за результати
итатимуть по-крупиному.

Ще простіше. Як зима, весна, літо, осінь

Гість редакції

Ю ЛІА ТИМОШЕНКО — народний депутат України, экс-президент корпорації «Єдині енергетичні системи України», особа, котра казала інтерес у різних і політичних, і бізнесових колах. За часів пенсії молоді жінки, згодом, маю часті до системного аналізу вищої, намагається принести його й у законодавчу діяльність українського парламенту. А те, що донедавна очолювала нею корпорація стала на ній завданням який унікальний, — це завжди діловий збудову енергетичної компанії.

— Пані Юліє, ви практично за рік до завершення календарі нинішнього парламенту пішли на вибори, збудили в них перемогу (як це потребує величезних зусиль) і стали народним депутатом України. Навіщо нам це? Ажме можна було почекаати наступних виборів. Що ви маєте на меті в цьому році — внести щось нове у законодавство, заявити про себе, щоб на наступних виборах також перемогли?

— Цей крок зроблено для того, щоб сприяти формуванню законодавчих умов, необхідних для реформування економіки України. А чому ми почали зараз? Потрібен якийсь час, аби якітись в роботу парламенту, відійти від старих справ, відчуті, як треба працювати у Верховній Раді, щоб упорядкувати в життя задумене і найефективніше робити це... Якщо мені вдасться перемогти на наступних виборах, то я вже не гатиму часу на набуття елементарного депутатського досвіду, а, маючи пакет напрацьованих конкретних документів, одразу включусь в законодавчу справу.

— Але законодавча праця, якщо відкинути практику базального попиту, досить часто несприятлива. А жінок привертало, здається, більше ефекти...

— Думаю, це помилкова чоловіча думка. Жінки, завдяки своєму сутю жіночій якостям і способу мислення, здатні виконувати тонку й копійку, дуже детально роботу й доводити до кінця розуміння.

— Кажучи про ефекти, я намагаюсь вас спровокувати, але все ж таки, що ви маєте намір запропонувати нинішньому і наступному парламентам?

— Знаєте, а я хотіла б зараз детально обговорити ці документи. Але мене глибоко переконаною полагаеться у чому: що нині не робили б на законодавчому рівні, аби оптимізувати податкову систему, мало чого вдасться досягти. Бо маємо дуже розрізані, неспіввіднесені закони. Між ними немає зв'язку, вони виражають різні тенденції і не пов'язані з іншими законами, у тому числі й із Цивільним кодексом. У цьому жодного вартує розуміти. Основою основ — це податковий процес, який має вивести країну на нормальний бюджет.

Це може бути безкінечна розмова. Та ми маємо цілком реальний закон. Цей план дій, який прагнемо реалізувати. Це потребує організаційної й сутю методологічної підготовки, а також вивчення позитивного досвіду в Україні та СНД. І тільки потім можна створити те, що матиме здоровий глузд.

— Осві ви кажете «ми». То хто це? Команда професіоналів — фінансистів, правників, практиків промисловості й агресивності. Одна людина навіть у парламенті має обмежені можливості. Слід знати механізми, реалістично аналізувати ситуацію, щоб приймати рішення. Зі мною люди, котрі прагнуть застосувати свої знання.

— Усі нині говорять про зниження податкової тяги і це добро. Прем'єр-міністр Павло Лазаренко намагається реально провалити політику, спрямовану на реалізацію вітчизняного товарнопробітства. Ви сподіваєтесь, що наступний парламент, а головне уряд будуть мудрішими?

— Як людини, котра дуже детально нині займається проблемами промисловості й соціальної сфери, дуже добре знаю, що робиться на місцях. Нинішній прем'єр справді позитивно вплинув на перебіг багатьох процесів. Скажімо, для того, щоб вивести частину тійового капіталу в ярус більш-менш прозору сфери, він дав свої позитивні результати. А щодо податкової системи, то, хоча зрушення на ліпше є, вони кардинально не змінили ситуацію.

Пані Юліє, але саме зараз над новими податковими законопроектами працює урядовий комітет, щоб на їх основі «зверстати» бюджет-97. Якщо ви маєте якісь кардинальні рецензії, чому ви їх не пропонуєте нині? Чи не той капітал, який ви хочете зберегти для себе і своїм компаніям на вступну календарі парламенту?

— Не збиралося нічого зберігати. Йдеться про це, не про славу, так би мовити, а про реальність. Якщо законів призводить до хаосу, і якщо раптом запропановані ідеї, які оптимально працюватимуть лише в комплексі, їх можна використати, щоб одержати матимати результати, деї хотіла не рости. І я нічого не зможу вилучити, ідеї загинуть. Бо вона може працювати на благо лише в комплексі, у системі законів.

Та для нинішнього року в парламенті у мене є законопроект, який маю намір внести. І якщо його буде реалізовано в законі, він швидко спрацює на зростання доходної частини бюджету.

Але я йду у полі... Вас ось не прийняли до фракції «Конституційний центр». Як ви це розумієте? — Мене це потішило. Потужна картина світів про виконання. Було б прикро, якщо б не помітили... У «Конституційний центр» я поділася, бо співідавала, що він — саме та сила, яка передусім потрібна Україні. Освоєного закону.

— Будете ви серед «незалежних» чи підете в «Реформа»?

— Я вирішу це. Але не зараз, трохи пізніше.

— Пані Юліє, на виборах ви зібрали ширший урожай голосів — 90 відсотків, ніж на виборах до Верховної Ради? Можливо, звинувачень як протиставлення кресмечій чоловічій статуті?

— (Сміється) Дехто пропонував і інші проплати думку, що я курчалась, тобто, що так думав, недооціню наших людей. Вони цілком відмінно розуміють конкретні програми від попиту. Відповідно, я хотіла, щоб утілювати в життя ці програми, від ідеї до реалізації. Народ мусить і діти лише слова. «Купували» тільки відповіду виборців, бо це їх приносить. Таких прикладів цілком достатньо.

Він частково вже відповів на моє запитання, але, скажіть, навіщо вам, матеріально забезпеченій людині, котра має свою справу, займатись таким брудом, як політика?

— Звичайно, і відповідь на це запитається мені не досить коректно. Гадаю, у політику йду не для того, щоб збагатитися. Той, хто думає інакше, мабуть і не зможе зрозуміти мене відповіду. Я справді люблю свою Вітчизну, свою землю. Маючи певний потенціал впливу на економічні процеси, я вважаю, що повинна йти до законодавчого органу.

— Тобто ви прагнете не тримати свої наближення при собі...

— Мабуть, трохи інакше: певна система досвіду і сукупність можливостей мають вплинути на оздоровлення бази. Ви справили мене радію, що це неслета праця. Борьба за владу повинна мати цілесу мету — алали не заради нії самої, а заради вмітня раціонально реалізувати її.

Колі і за яких обставин ви дивили цього виваду, що або хто на нас справля вплив у житті?

— Мабуть, щось так є в характері — систематизувати і робити висновки...

— А як ви прийшли в бізнес?

— Кожен підприємств починає з чогось дрібного, і я не виняток. Щось змінилося, щось випало. Стався природний добір. Я й мого колеги вважаю, що ми просто зникли з економічного життя, змогли стати на ноги...

— Але кажуть, що є Павло Лазаренко, тому є Юлія Тимошенко...

— (Сміється) Мій бізнес розпочався залогом до того, як Павло Лазаренко став Прем'єр-міністром. І загалом до того, як він перікрав у Київ. Це можна простежити, кого шавить. Загалом я вважаю, що держава неолінійно має співпрацювати із десятилітні підприємствними структурами для реалізації своїх економічних програм. А проблема газу не регіональна, а загальнодержавна. Вона тисне на Україну, починаючи з 1992—1993 років. І саме вона могла позбавити Україну великої частини державної власності. Переконана, що кожен прем'єр-міністр багато зусиль має докладати до її розв'язання. Ажле пора і загозово існують інші — незалежнісність України, її економічний витіснення, ядерним паливом. І вони потребують якомога швидшого розв'язання. І, гадаю, коли хтось із підприємствських кіл скаже, як це зробити, запропаную свої послуги, то, що не обіймає послугу прем'єра, це тільки вітаємо. Будь-який уряд заохочується таку діяльність. І було б аморально завищувати його у протекціонізмі.

Павло Іванович, як людина талановита, діловитий суї сприй, розбавив в тому, що нині діється на ринку в газу. Одну з найбільшальних проблем в Україні знає. Держава практично захищена від збільшення зовнішнього боргу, від ісефективних бездумних витрат бюджетних ресурсів.

— Тобто для вас все одно, хто прем'єр?

— Дова не про це, дуряче.

— Але парламент має намір внести на день уряду питання щодо проблем енергосфери. Ви готові до цього?

— Безумовно. От не знаю, чи готовий він. Розумієте, мене вражає один парадокс. Була проблема, і успішно цілком неможливих зусиль розв'язали. Але це викликає протидію з боку саме тих органів, котрі мали її самі розв'язувати.

Хай у судя розумію згодом...

— Нині звинувачувальники не пред'явили жодного справжньої претензії. Нас звинувачують у монополізмі на ринку газу, але тут ми маємо лише один бізнес за 20 місяців. Як казують нам і те, що ми якимось чином використали бюджетні гроші. Але ж факти свідчать про протилежне, бо до бюджету і за законом, і на ділі ми не маємо ніякого відношення навіть у перспективі. Однак ось це мусують...

— Але ось кажуть, що статутний фонд корпорації «Єдині енергетичні системи України» становить 10 мільярдів гривень. А тепер — прибуток чи не у сто разів більший. Звідки ви узяли такі цифри?

— А хто порухав цей прибуток? — Ви, мабуть... Ви ж маєте знати...

— Його ніхто не може зараз порахувати.

Щоб одержати прибуток, за умов велетенської внутрішньої заборгованості між споживачами, на необхідності оптимізувати цю заборгованість, вивести її з розряду заборгованості у розряд погашених платежів. Лише цією шляхом ми можемо заробити прибуток. «ЄЕСУ» потропило ще багато і дозвіль працювати, щоб потенційний прибуток став фактичним.

І діяльність «ЄЕСУ» спрямована на пошуки можливостей, шляхів, схем, котрі дозволяють боржникам розрахуватися за енергосферою. Причому без пені, без штрафів. Коли дехто намагається переконати, що грабувати підприємства, то нехай звернеться вже ж таки до фактів. Перевірено практично усіх споживачів. Із жодного «ЄЕСУ» не взяли пені, до жодного не застосували штрафні санкції, на жодному з них не заковували продукцію дешніше, як на ринку.

Інаш річ, що «ноу-хау» «Єдиних енергетичних систем України» не дозволя, а люди не розуміють, як «ЄЕСУ» працюють. Скажіть мені: основна сфера діяльності корпорації полягає в тому, щоб створити платоспроможного споживача енергосфери. З іним треба працювати, інакше справа закінчиться в галий кут.

— Ви як реанімуєте?

— Мабуть, так. Ось кажуть, що виробничість — «на лопатках». Але існують цілком конкретні причини цього. Менеджери «ЄЕСУ» поставили дії, що їм виявились правильними. Це доводити практика, підприємства оживають...

— І кажуть «спасибі»?

— Добре, що відносини «ЄЕСУ» із підприємствами споживачами збільшеного побудовано на принципах співробітництва...

— Пані Юліє, знаємо, що ви якомога менше намагаєтесь говорити про себе. Але все ж таки, як ви ставитесь до цього? Як ви ставитесь до віднощів, чим любите займатися? Тільки не кажіть, що у вас нема часу — його у вас справді нема... Про що говорите зі своєю донькою, то у вашій сім'ї гала.

У мене, людини, котра більшість років життя проживала в Радянському Союзі за старої системи, всі потреби сформовані попереднім життям. І вони загальні: житло, одяг, харчування, ось кілька автомобілів, що ставлять, сьогодні вже не розікші, а все ж таки засіб переусування.

А враховуючи, що я не маю часу для багатьох чог, зокрема й для відпочинку, то до грошей у мене сім'ї немає ніякого. Всього прибуток, що може бути зароблений, «ЄЕСУ» планує спрямовувати на розвиток виробництва, різних видів діяльності, на позитивну роботу капіталу. Для нас така практика цілком природна. Це просто — як зима, весна, літо, осінь.

Мое особисте ставлення до грошей двояке: по-перше, кожна людина зобов'язана заробити на життя своєю сім'єю, по-друге, гроші мають працювати для поліпшення життя в Україні. Я люблю займатись спортом, теїсом великим і настільним, шейлінгом. Часу, шкода, мало. А відпочивати, вилізати кудись спеціально не виходить. Доводиться тільки відрадіжати і відпочинку.

Ми з чоловіком маємо прекрасну дитину, вона добре вчиться, звать її Євгенія. Говоримо? Про все. Вона зі мною відв'язує...

— А ви з нею? — Також, як із цілком дорослою людиною... А гала сім'ї, звісно, чодінок...

Інтерв'ю веда
Світлана ПИЩАРЕНКО
Фото Євген КОВАЛЬЧУКА.

Сергій ВУСАТИЙ, журналіст; фото з архіву «Голосу України»

І ЧОГО ТІЛЬКИ НЕМА НА ТОМУ ЯРМАРКУ,

або Чим нас
придабляє
споживчий ринок

Зрештою, коли як не сьогодні, в день захисту наших з вами прав, освідчитись у найпотажніших почуттях споживчому ринку — строкотому, рожевоцокому, з перчинкою на вустах і хтивою деліткою у погляді.

Ми звикли до нього, як до власної тіні. І коли його називають тінювим, сприймаємо це як образу на власний рахунок. Між ним і нами хіба що адреналін і мовновладні сутенери — і білми нічого. Тільки він, найдорожчий і найспокусливіший, і ми — його обожнювачі.

І нехай злі язики плещуть, що ми любимо одне одного не тільки в супермаркетах, а просто неба, — наш мазохістський зв'язок не розірвати ні санітарним службам, ні державній адміністрації.

І нехай нас називають усеядними, а його — запатентованим гендлярем, наших почуттів не вбити, бо такі ми є.

Посваримося — вас не обходить. Отруїмося, але чого не буває! Одержимо на руки підроблений товар, але ж ми не країна даровок! Головне, що ми обожнюємо одне одного, попри всі наші негативні риси і рисочки. Зате подивіться на споживчий ринок навесні. Одягнений з французької голочки, американський мікрофон у вусі, англійська гумка в роті — чи не Харлі Девідсон! Тож хай живе любов на різні смаки! І не шкодуйте на неї грошей і здоров'я! Якщо вони є.

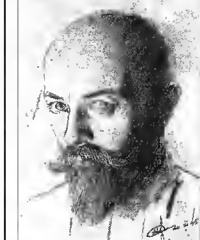

Вогдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

Де його поховали — ніхто не знає

Це ім'я в 30-х роках було широко відоме мистецьким колам у лівобережній Україні, як і на терені Польщі. Твори молодого українського художника, який у 1934 році успішно закінчив Академію мистецтв у Варшаві, часто експонувалися на престижних виставках у Празі, Берліні, Варшаві, Львові, Києву та Луцьку. Над Герасимом Ніла Хасевичем, чиїм прізвищем виставка в Києві й Лос-Анджелесі одержала досколу оцінку фахівців. Художник отримав кілька мистецьких почесних нагород, дипломи. У 1939 році у Варшаві побачив світ альбом робіт художника під назвою «Експліцити Ніла Хасевича». В альбомі «Дегертири» «свійбій мистецтв» уміщені описання своїх графічних робіт. Фахівці в тогочасних рецензіях ставили його ім'я поряд з іменами видатних графіків Юрія Нарбута, Василя Кричевського, Петра Холодного, Олени Кульчицької. Відзначали, що Ніла Хасевич — «товариш є української експліцити» окремих тогочасних

свіжої інвенції та неабиякої оригінальності думок і формальних розв'язок. З 1937 по 1943 роки мистецтв брав участь у 35 виставках. В окупованому дахштама Львові у 1942-1943 роках проходила виставка українських мистецтв, в якій востаннє брав участь Ніла Хасевич. Тут експонувалися його глибоко драматична за змістом, меланхолічна робота «Співа, хлопці, співа...», написана на мотиві відомої пісні українських повстанців. Після цього в Україні про життя і творчість талановитого графіка не було відомо нічого. З відкриттям по війні в західних областях України Радянської влади ім'я художника кудись занесли до списків «ворогів народу». Він був для них «бандитом», «художником-буржуазним», «військовим злочинцем», «зрадником...». А якщо ж кастраваді була подальша доля Ніла Хасевича? Як обиралося життя талановитого українського художника? Головного художника Української Повстанської Армії.

Малюнки нагадували: Україна не стала на коліна

Роботи Ніла Хасевича побачили світ лише в незалежній Україні, за волю якої він боровся довгих вісім років і загинув, відкинувши пропозицію емтебістів задатися...

Саме ці малюнки і промовляли в армії колишнього Волинського обласного управління КДБ до того часу, коли Україна стала незалежною державою. Виконані коши простим чином кольоровими олівцями. В основному — це малюнки з натури: пейзажі, командири, біблія, санітарка, а, може, зв'язка УПА... Серед них — портрет людини з красивими вусами й борою, на звороті якого поймає «Ангел». Чоловік називався, що це портрет Ніла Хасевича. Портрети мистецтв любові писали. Ним написаний портрет Степана Бандери, якого він знав, навчився у Варшаві, досконало зрозумів експліцити (англійською значить Аналіз), президента УНР в екзилі Зіна Художник й отамана «Поліської сіні» Тараса Борзова («Булбул»), маймаючи його портрети.

У підлітку Ніла Хасевича було близько знайомий з командуючим банкою УПА на Волині Климом Самуром (справжнє прізвище — Дмитро Каміньський) та його заступником Ростиславом Володимиром Березюком. Зберіг портрет Кліма Савура (він загинув 12 лютого 1945 року, могола його — над річку Горинь, поблизу села Дубиці, на Рівненщині, де народився Ніла Хасевич), виконаний підлітком митцем Свиридом і підлітком Нілом Хасевичем. Убави й заступника Савура, дружину якого — Нілу Володимирівну — арештували. Саме вона протягом трималого часу була зв'язкою Ніла Хасевича. Взагалі, художник у підлітку УПА був великою фігурою — керівником технічної ланки центрального та крайового провідів ОУН і єдиним у Рівненській області членом Української головної визвольної ради (УГВР). Деякий час він перебував у рефературі крайового провідника ОУН на Волині, який очолював і службу безпеки Богдана Козака під псевдо «Смок» (загинув у лютому 1949 року).

Москва наказала: терміново знешкодити автора

Одним за одним гинуть соратники Ніла Хасевича у боротьбі за волю України. А він залишався неухлобленим. Спеціальні підрозділи катівської «поліції» за художником, на малюнках якого стояли ініціали «Н» і «Х», або «Х» і «Н». Хто він? Де перебуває? Особливо розпалом Москву виділяв альбом «Воля» у боротьбі, який 1931 року поширив у США через журналістів міжнародників та делегатів сесії Генеральної Асамблеї ООН. Малюнки альбому співалих міжнародників були в Україні три рази. Після цього в Україні

КДБ західних областей України розіслав копію малюнка збір «Воля» у боротьбі. Москва наказала терміново розшукати автора і впродовж його анкетування «своїм» діяльності. У Рівному створили оперативну групу з таким складом: І. Олександрович, Еуген Бондар. (Це колишній працівник МДБ, прізвище якого не справжнє). Цей засекречений пошук у кінці «Чекісти» розсекретили, виклавши в «Совєтській Росії» 1983 року, розповіли про те, як було знайдено і зналею художника з ініціалами «НХ». Стаття так і називається «Розгадка НХ».

Кілька фактів із цього архівного матеріалу. Спецперсонал після консультації з художником з'ясував: автор гравюр — професіонал високої кваліфікації. Шпигування, складні технічні товари, про «ворку» у роботі засекреченого пошуківника. Адже малюнки Ніла Хасевича, його альбоми, написані справжнім прізвищем, видали у 1939 році, ще з 1947-го державні архіви Волинського обласного управління КДБ. Варто було б на них глумитися. Не додумалися до цього катівські в Рівному.

Та справу свою оперували всі стани держави. Апошнім випадком. В одному із захоплених бункерів знайшли зашифровані документи. Кожен із розшифровувал, то проанізував «Зогинувалим для всіх іти «Кілограмів підери, випише дерело».

Шпигування аказували й адресу: бункер на хуторі біля села Сухиці, що за 12 кілометрів від Казимира Рівненської області. Тут же стало зрозуміло: папір і вишневе дерево потрібні для виконання гравюр. Отже, в бункері — художник.

Відомо, що в березні 1952 року хутор біля села Сухиці оточили солдати. Змивали їх у бункер. Як стверджували пошуківники, його показав господар хутора. Запропонували підлітків задатися. Мовчав. У бункер поїхали гранати. Читачам «Живих в бункері» не окалося. При сесті акумуляторного фонаря Бондар ушел три труна. У одному отступавали його — «Зга».

Так, Ніла Хасевич у дитинстві внаслідок залізничної аварії втратив ногу. У підлітку він перебував на спеціально для нього організованій «школі» в дерев'яній нозі для себе створив сина. Після операції чекісти призначили вбитий у Києві, де поклали напівданих на сніг під лубом. Адам дити лежав хворою на ногу. Адам — розповів автору мемуарів Павло Михайлович Столярчук, коли в 1992 році з ним зустрічався. — Ніла вліпав — він був без ноги і лівий. А де його поховали — ніхто не знає.

Усе пам'ятають старі груші

Я рішуче побувати у Сухиці. Місцеві мешканці, яких розпитував про мету свого приїзду, показали на сусінь покладу, що немислимим острієм темніли на пагорбі.

— Біла поклади є стежина, колись називали це місце Лазарово лінійке — пояснив мені. — Ідіть прямо по цій стежині, поки не побачите старі дерева. На тому місці була садиба Ларина Стацюка.

За півгодину — виднокон, в якому ростуть старі груші, липа, молада сосна... На невеличкій галявині — хрест, біля якого — мармурова стела з трикутним портретом Ніла Хасевича. А навкруги — чисте поле. Це місце нім захоронив від стороннього людського око. Дерев і сім'ю не знало з села. Тут жин Ларин Стацюк із дружиною Ефросинією, двома синами — Григорієм і Анатолієм. Вихід у бункер обклали сім'ю і заслані бункером. Того дня в розмові з багатьма жителями Сухиці. Старожителю Тетяна Трохимівна Михайлова розповіла, що добре знала Стацюка.

— Хата в якій була дерев'яна, старенька, — пригадувала жінка.

— У п'ятдесяті роках я в них ночував. Але про повстанців не знав нічого. Та про таке ніхто й не говорив. Це вже коли Стацюк вивезли в Сибір, то люди пошеки благаючи, що в бункері ховався дуже важливий повстанець.

— Ми родили Стацюкам Ефросинію — рідна тітка мого чоловіка Микола, — пояснювала Марія Мелетійівна Дзекан. — Коли вони повернулися з Сибіру, то жили в нас. Ларин помер раніше, а Ефросинія просила, щоб поховали її біля хуторської хатини... А він покладесть в їхню сина Анатолія, який жинив в Рівному.

За день я вже мав номер квартирного телефону Анатолія Стацюка. І ось що він розповів мені:

— Тоді, як знайшли бункер на хуторі, і садили в армію, у Стайнівград. Одного разу мене забрали з частини й кудись відвезли... Зі мною благаючи високої військової чини, генерала. Цю я пам'ятаю дуже добре. Чи бачив бандарівців? Кого мій батьки перекували? На всі ці питання відповідало: нічого не знаю, нікого не бачив. Я й спроби знов нічого. Але мені було відомо, як у 1949-1950 роках цей бункер з'явився. Невідомо людина вночі у відрях виносим земля й розкопав її на пов. Вачали в чому-то бачили. Він був добрий, лагідний... Аде хто він — я не знав. Відчуваю, що цей чоловік — особливий, бо його охоронили озброєні люди.

Що далі було зі мною? Навіть, і я поїхав би в Сибір за батьками, та мене врятував генерал Гриценко, родом з Полтави. Тамки я виглядав гоуч, коли він комуся говорив: «Не чиніть халоди, нехай дослухає...». Коли повернувся а село, то деякий час жин в батьківській хаті, а потім втік до Рівного. А в Сухиці приїжджав часто, виходив покласти старим грушам, які ще все пам'ятають.

На закінч: поховання Ніла Хасевича, унісений його олівцем.

Лілія Оллів'є-Огієнок: «Звинувачуючи в усіх своїх негараздах державу, ми не хочемо організовуватися»

МІЖНАРОДНА асоціація сприяє вільному обміну культурною інформацією в європейському просторі України і «SUEMA» провела чергову акцію: організувати майстер-клас для студентів та молодих випускників кіношколи Київського театрального інституту, переможця останнього міжнародного студентського фільму

«Пролог», на Роттердамському фестивалі з найважливіших кіноформатів Європи. Пролог — майстер-клас — значима документальна фільм про систему і структуру фінансування незалежного кінопродюсування в світі — президент асоціації Лілія Оллів'є-Огієнок, інтерв'ю з якою ми пропонуємо вашій увазі.

— Лілія, вас зацікавила ця справа перед собою, та активно намагалися, сирити обійшов культурною інформацією в Законі?

— Я кінорежисер, і тому особливо актуальним є для мене питання, які за євразій з обмеженнями кінопродювання в Україні як основи побудови справи національного телебачення. Тому такого телебачення, яке б робилося професіоналами своєї країни, а не експлуатувало західну продукцію. Негативні процеси, які переживає українське кіно у зв'язку з приватизацією національного ефіру, Західні Європа вже випробувала на собі десяти-п'ятнадцять років тому. Так, в Італії приватизація здійснювалася незаконно через регіональні мовлення, а потім майже безурадно підійшла парламент і уряд, щоб вони визнали законність цього мовлення де-факто. У результаті велике італійське кіно — чисті і слава цієї країни в ХХ столітті — загинуло. В умовах ризику, мов італійське кіно разом позбавлене зв'язку з традиціями Вікторіо де Сіка, Фелліні, Антоніо. В інших країнах, таких, як Франція, кінематографісти змогли організувати і запропонувати парламенту й урядові низку законодавчих заходів, які допомогли кіно жити навіть у найгірші часи 70—80-х років. Цими при-

кладами я хочу довести, що наші професіонали, особливо молоді, зобов'язані володіти достатньою інформацією, щоб розуміти, яким шляхом це держава і чим це може обслуговувати їх професію.

— Чому для проведення майстер-класів і зйомок фільму про структуру західного кінопродювання ви обрали саме Роттердамський фестиваль?

— Тому, що він є системною, яка стимулює саме незалежне кінопродювання у світі. Тобто без участі великого приватного капіталу і не розриває на обов'язковий комерційний прибуток. Він авторськи всі існуючі аспекти фінансування такого кіно.

— У самотності байдужості наших людей фестиваль асоціально з сім'єю. Пояснити, будь ласка, як він може стимулювати виробництво.

— Так, в Роттердамському фестивалі в аспекті світових зустрічей і з показами дуже цікавих фільмів об'єднується навколо нього, більш важливою подією, ніж знамениті Сінг Март. Тобто ринок для нас це створення приватних продюсерів, дистрибуторів, агентів з продажу, представників державних і приватних фондів, міністерств — всі ті, від кого залежить фінансування майбутніх фільмів. Це сприяє рухові творчих проектів. Режисер, який приїждзав на фестиваль показати свій фільм і перебував в центрі уваги,

може таким чином не тільки пережити за успіх свого фільму, а водночас вирішити питання запуску наступного проєкту. Фінансування майбутніх фільмів є інформаційно і сенсово буд-якого справжнього фестивалю і ринку. В Роттердамі це відбувається в найбільш обдуманих оцінках форм.

Значить, ваш майбутній фільм дасть нашим кінематографам практичний поради, необхідний для заживання в нових умовах?

— Не тільки. Ми відізнали 29 години матеріалу, основу якого становить інтерв'ю з людьми всіх професій, які приїжджали на фестивалі і на Сінг Март. Кожен із цих людей є свідком законних культурних процесів, але це незалежне кіно, а не на прибуток. І кожен з них розповідає про свою роботу, виходячи із загальної світової ситуації в культурі, пов'язаної з бумом комерційного телебачення, та з ситуації в своїй країні.

Всі ці проблеми нині торка-

ються нас. Тому фільм також повинен показати, що ми стали частиною одного великого процесу. І якщо ми досі це ігноруємо, то це аж ніяк не помилка держави чи уряду. Це наслідок шквальної відсутності інтересу з боку наших кінематографістів до того, як живуть, як борються і як справляються зі своїми проблемами наші колеги на Заході. Саме в нашій країні самосвідомість криється найголовніша наша відмінність від ліберальної демократії Заходу. Звинувачуючи в усіх негараздах державу, ми не хочемо організувати, щоб брати участь у виробленні культурної політики країни. Тому що сил і часу для цього треба не менше, ніж для зйомок аласних фільмів.

— Так, але на Заході саме держава підтримує незалежне кіно.

— Це правда. Незалежне кіно не може існувати без підтримки держави. Та робиться це не за допомогою великих коштів, Міністерства культури, які так завжди було в нас. А збирається з багатьох

джерел, завжди промудрий культурний політиці, забезпечений законодавством кожної країни. І на формування в Україні зараз повинні впливати професіонали, а не позавати лише неспівимі пропозиції і сподіватися, що все організується саме по собі. Відкладіть наш Президент і депутати можуть зняти про те, про що ми доповідали в Роттердамі. В Україні немає такого фестивалю і ніколи не було. Це форма роботи взагалі відсутня в посткомуністичній свідомості. То, можливо, вирішальне слово в законотворчості у зберігненні інструменту нашої праці — кіноіндустрії — за нами? Навпаки, підтримку уряду і парламенту можна отримати, якщо чітко викладати свої пропозиції.

Вам уже вдалося отримати підтримку Міністерства культури і мистецтва України...

— Так, заступник міністра культури Ганна Пелішова. Чому була в складі нашої групи на фестивалі і змогла переконатися у важливості цієї інформації, яку ми хочемо надати. Ще я хочу акцентувати увагу всім, хто підтримає і майстер-клас, і зйомки фільму: Посольство Королівства Нідерландів в Україні, міжнародному культурно «Відродження», фонду ARPEX change ОБСНОВИ Європи, асоціації «Міжнародна авіація України», Міністерства юстиції України.

Інтерв'ю надала

Олена ЛЕВЧЕНКО.

На знімку: Лілія Оллів'є-Огієнок, студентка кіношколи Київського театрального інституту, беруть інтерв'ю для свого фільму в знаменитого нідерландського Огара Ісселінг під час фестивалю.

Інтерв'ю біля робочого столу

Ще не осінь. Майстре, ще не осінь

ЮРІЙ МУШКЕТНИК народився на Чернівецьщині, захищав Київську Січ від українських військ. У 1986 році. Автор багатьох прозових творів: «Смелі», «Палій», «Гайдамаки», «Останній острів», «Біло», «Біла тіла», «Полює», «Обла», «Смерть Сократа», «Жостий віт кулабави», «Яси», «На брата брата». Лауреат багатьох літературних премій, в тому числі Державної премії І. Шевченка.

У рошенку Ю. Мушкетника — молодського письменника Іона Дрище є повість «Останній місяць осені». Головний герой твору Батко стаєсторією у сина. Трапилось йому летіти в дитину. Що сталося із старим? Він напевно зрозумів, заради чого має на ція сесію.

Ю. Мушкетник — повний сит письменник, але, на нашу переконання, лише в останні роки він заговорив своїм голосом на повну силу. І стаєсторією сповна його творчість набула нової якості, читач відкриває в добре знайомому авторі несподівані дотиски. А роман Ю. Мушкетника «На брата брата» — «Прійдімо, вклонімося...», здається, явилася нам переродженого письменника.

Література, як і музичний мистецтво, повинна розвиватися згідно зі своїми законами. Сперечається на тему: «Що є творчість?». Повторюючи слідом за нідерландцем Й. Гейн-

го, що це — пра. Наша література має свої традиції. Найперше з них — формування ідеалу, основою на загальнонародних ідеалах художньої цінності, яка б стала на перше місце?

—З мого усвідомлюю, що не всі ми творці витримали спробування часом. А вибрав би персоніфіковані речі, такі, як роман «Біла тіла» і повість «Обла». І, звичайно ж, роман «На брата брата».

— Чому ви вважаєте, що творці паралельно з сучасним життям України.

— Коли писав, не думав про це. Хоча зрозумію, що замислювався роман з метою сказати своє слово про нинішні проблеми. Паралельно між подіями епохи Івана Вітовського й нинішнім в ньому є

Критики, зокрема Анатолій Шевченко, зауважили, що Юрій Мушкетник живов до цього роману все своє творче життя. Іншими словами, він прозвів творіння письменника, присвячені історії України, — це підступ до його головного роману.

—Юрій Михайловичу, ви прозказі і рингом в'їхати роком творити збірку поезій, які заміщали, що ви знаєте, вірші всі життя. Але й у віршах — тек осмислення минулого.

—Тому, що писати про сучасність нелегко. Вибіримо спробуємо. У нас була така життява доля, у багатьох — трагічна. Та все ж воно мали творити підтримку друзів, одиноким. Вони знали, що на їхній творчій чекати. Гриня Тютюнника цукчували, утискували, але оповідання його були помічені й підтримані відразу. Йому відомий переклад, який перед хрестоматіями класиків, тим же Андрієм Голованом.

Спад творчої активності спостерігасмо й в інших літератур. Наприклад, у Франції до недавнього часу виходив журнал «Поезія». Нині він припинив своє існування. На-

ша як поезія на підломи. Треба шукати шляхи виходу її на європейське видання англоюла.

Сьогодні навколо української літератури створена атмосфера мовчання. Батків наші мовчання не шквально. Політика в галузі культурні відсутня. Завжди байдужість до життя, на якому виростає несприятливе законодавство щодо національного книгоряду й а ішлюму української культур. Навесні приїхав з російського життя. Президент РФ видав указ про розвиток і поширення російської мови, створено державу проєкту, намічено зацікавити щодо поширення російської мови далеко за кордонами Росії.

Російська «Меджидародна книга» перекладає у нас великі замовлення на широчині придбання української літератури. Не виповилося, що на ювілей Є. Маланюка (привів з Чехії син Пота) в Національній філармонії збиралися шанувальники таланту видатного письменника, але билися наші відділи перекладу Кобзарю.

— Незважаючи на труднощі, українська література розвива-

ється, творче життя не стоїть на місці.

—Я переглянула останні числа літературних журналів «Літературна Україна», «Літературна Рівнина» («Дзвін»), і за Марію Матіос («Вітчизна»), і за інших авторів. У Запоріжжі ось явилася цікава збірка поезій Василя Бондаренка «Вітер». Сучасна поезія — на підломи. Дивіться, у Франції ідеї Сартра, Камю іскралися імією не якимсь парадом, а ідеєю. Ідеєю, наприклад, «Вітер» — це ідеологія англомайдан острівна література. В Росії тепер немає іскралися творчих відкриттів.

На мій погляд, це відбувається не лише тому, що ідеологія завжди на грані війни переживає природну інтелектуальну культуру. До того ж тепер наступило епоху. У США ідеологія, наприклад, не капаємою надіти на прогріт не відновилася. Гостро стоїть проблема ідеалу як синонімом добра, правди, істини. У такому вакуумі письменників творити важко.

Хоч би що там казали, а Спілка письменників України, «Прогрес», Конгрес української інтелігенції робить свою справу, захищаючи нашу культуру, і найперше — мову, від шаленого ноезного тиску.

Віталій ГАЙДУРЧУКОВИЙ.

Віталій РЕВА, президент Федерації гандболу України

«Самоправство Держджоспорту загрожує розвалом українського гандболу»

Микола КОСТЕНКО: «Ми пропонували «нульовий варіант»

Успіх в історії українського спортивного розвитку поставив біля його керма державна структура наважлива на заборону аліансності громадського спортивного союзу, що в законному порядку заарештований в Україні і представляє країну в міжнародних спортивних організаціях.

Саме так треба розцінювати накази представника Держджоспорту В. Борзова (№ 408 і № 409 від 28 лютого 1997 року), які позбавляють Федерацію гандболу України її незалежного статусу та усувають наш союз від проведення чемпіонату України. До юридичної обгрунтованості цих документів я ще звернуся, а як спочатку скажу про привід, який вибрав Держджоспорт для розправ з федерацією гандболу.

Шанувальникам гандболу добре відомий конфлікт, що виник у керівництві українського клубу «Спартак» імені І. С. Турчина. Коалиційний його адміністратор Г. Савчук уклали об'явки переманив спортсменів, заарештовано у федерації гандболу району Києва і зажадав, щоб саме його команду було допущено під прапором «Спартак» до подальшої участі в чемпіонаті країни.

Виконком Федерації гандболу, ретельно вивчивши ситуацію, відкинув претензії цього пана, бо зібрану ним команду не було законно заарештовано у федерації гандболу і вона не отримала ніщої ліцензії на виступ у вищій лізі. Виконком запропонував Савчуку звільнити свою команду на законних підставах до 1997/98 першої ліги українського гандболу.

А продовжувати поточний чемпіонат став, звісно, клуб «Спартак» імені І. С. Турчина, завоювавши і керівництво якого, за словами Савчука, не змінилося. Зовсім не втративши своїх законних прав на виступи колективу у вітчизняних і міжнародних змаганнях.

Це логічне й юридично обгрунтоване рішення виконкому федерації одностайно підтримали всі жіночі команди вищої ліги. Але його зустрічало несприйняття керівництва Держджоспорту, яке з не зрозумілим нікому міркуванням узялося протестувати команду Савчука. Проте спробити зупинити «Спартак» на шляху до свого успіху йому не вдалося і він принісши не могли — у 3-му і 4-му турі чемпіонату країни на законних підставах виграти «Спартак», що і стало його свого завоювання — відстоювання тренер Ігора Салахмєєва та Турчина.

Зрозумівши, що звичайні шляхи протидії аліансності з громадськими спортивними союзами в даному разі не спрацювали, Держджоспорт і вирішив ужити «карнавальних заходів» до нашого федерації. Аби й інших громадських структурах не кортіло «вадну думку мати». Щоб, як і раніше, тримати в шорках покритості федерації за видами спорту.

Так, саме прагненням Держджоспорту напалити на своїх рішеннях, якщо навіть вони абсурдні, йдуть наперекір колективній думці всього громадського спортивного союзу, і пояснюється публіка наказів В. Борзова за № 408 і № 409.

Саме по собі погані ці документи, як пояснив ми юристи, саме незаконний характер — відносини між Держджоспортом і федерацією не можуть ґрунтуватися на основі адміністративного примусу. Стаття 6 Закону України «Про об'єднання гро-

мадян» прямо забороняє втручання державних органів у діяльність громадських організацій.

Свої накази пан Борзов (згідно зі статтею 6 Закону України «Про фізичну культуру і спорт») може адресувати лише службам самого Держджоспорту, вони не є нормативними актами. Тому федерація гандболу добивається скасування цих наказів у вищих державних інстанціях і, якщо треба буде, в судовому порядку.

Але ми хотіли звернення до громадськості не тільки і не так у тому, щоб завити про юридичну неспроможність керівництва «документами Держджоспорту». Вони ухвалені під напором з точки зору здорового глузду, становлять загрозу розвалу українського гандболу.

Що, наприклад, означає намір Держджоспорту «усунути» федерацію гандболу від проведення чемпіонату країни? А саме федерація — це не лише її керівники, її ініціатори, працівники, до складу федерації входить усіх учасників чемпіонату країни, тренери і гравці, гандболісти суцільська колегія. Як також Держджоспорт має намір «усунути»?

І на чий уміст, цікаво, хоче держджоспорт, що «принімає на себе», згідно з наказом В. Борзова, функції з проведення чемпіонату, організувати це змагання? На розширенню засідань виконкому федерації гандболу, що відбулося 7 березня, усі бачили жіночі команди вищої ліги письмово підтримали свою рішучу відмову грати з командою Г. Савчука, підтвердили свій намір продовжити чемпіонат за ігровим календарем, зазверженням раніше федерацією гандболу.

Волонтеристські рішення нести до часа учасників чемпіонату колектив, керівник ставленням функціонерів Держджоспорту, і безперечний тиск на федерацію з метою примусити її виконати це рішення можуть привести тільки до одного результату — розвалу команди країни. І, отже, до втрати Україною можливості брати участь у розгрізні Єврокубки.

Про це неодноразово сказано в листі надісланому на нашу адресу генеральним секретарем Європейської федерації гандболу (ЕГФ) Міхалем ВІДЕРФР. Проте керівництвом Держджоспорту, як і заповнялися буть-буть «поставити на місце» федерацію гандболу, долає саму федерацію, внаслідок чого несприятелі (а жіночий наш гандбол — це рейтингом ЕГФ, посідає шосте місце в Європі) зможуть байдуку.

Про це саме красномовно свідчать асиметричні умови служб Держджоспорту від будь-якої участі в підготовці та участі в змаганнях.

«Шановний пане президент! Хотімо же раз підтвердити, що Федерація гандболу України (ФГУ) зі своїми представниками — президентом та виконавчим директором — є єдиним партнером Європейської гандбольної федерації.

ЕГФ не допустить ніякого втручання політичних органів у справи національної федерації.

В іншому разі правлінням ЕГФ буде порушено питання про ажестива представниц-

проведення матчів жіночої національної збірної України у відбірковому турнірі до чемпіонату світу-97, ає до речі, розгрізуються і гравці до Словаччини з командою Словенії збірна вже зіграла, діями відбуваються зустрічі зі збіркою Греції, у квітні призначено ігри з командою Франції. У наказів В. Борзова про це не сказано жодного слова. Воно й зрозуміло — Держджоспорт не надає на участь національної збірної України у відбірковому турнірі ні копійки, зазавши всі турботи про головну команду жіночого гандболу

на базовий клуб збірної закордонний «Мотор»... і на «усуну» на усіх справ федерацію гандболу.

Спроби керуючої спортом держджосструктури адекватно свою волю українським громадським спортивним союзами тим більше нестерпні, що вони суперечать усім практиці міжнародного спортивного руху. Бо саме федерація є виконавчим органом МОК та Національних олімпійських комітетів. Міжнародні спортивні союзи, які організують чемпіонати континентів, змагання світу та олімпійські турніри з вищою спорту, мають справу лише з національними федераціями (тим ваче, у багатьох країнах структура на зразок нашого Держджоспорту немає зовсім).

Тим часом Федерація гандболу України, яку ось уже вісім років визнають міжнародним членом міжнародного гандбольного товариства, яка регулярно організує участь українських команд у чемпіонатах Європи і світу, змушена долати право на автономне існування у себе в країні Та ще у виснажливих боротьбі зі структурою, яка прагне «усунути» не тільки керівництво національного життя — цілком керувати спортивним рухом 30-мільйонної держави.

Ознайомившись із позицією ФГУ на її президента Віталія РЕВА, ми застали по-чисті й протилежний думку. Прокремивши події, пов'язані з відомими наказами Держджоспорту, попросили заступника його голови Миколу КОСТЕНКА:

Перш за все документи стосуються чемпіонату країни серед жінок, інший федерації гандболу. Одразу зазначу, що ІІ видавав не Борзов, не якийсь конкретна особа, а колегія Держджоспорту. До речі, на те зібрав-

ливій подив з боку абсолютистів у тих містах, де відбуваються тури чемпіонату. «Де «Спартак», куди він подіється?» — запитують люди. І, побачивши байдуку, як називається клуб.

Отож треба було терміново вивиршити, що робити. Правда, й раніше, аравховуючи «гостроту моменту», Держджоспорт пропонував, щоб команди керували тренери.

А Турчину і Савчука від будь-якого представництва усунути. Іншими словами, це був «нульовий варіант».

Також радили відкрити нейтральний розрахунковий рахунок, через який фінансувати по 50 відсотків обидва колективи, які вийшли аніспілку конфлікту. А саме того клубу «Спартак», який заявився на нижній чемпіонат країни, вже не існує. Натомість є два — Турчинів і Савчука. А саме команди «Спартак» на жаль, прийняли існування через чвари і примхи цих людей. Тому ми й не погодилися з рішенням ФГУ.

Саме тому, що федерація, повторюю, ігнорує Держджоспорт, було вирішено утворити директорат чемпіонату країни, і передати йому повноваження по проведеному турніру.

Сіти сказати, що час дії ФГУ вичерпався вже давно. Договори між колишнім Міністерством і гандбольною федерацією на 1996, 1997 роки не існують. Проте на прохання національних чемпіонатів належать виключно державною організації. І лише вони передає їх громадським.

І саме по цьому, коли ми пропонуємо їм керівництву найбільш часом, у безпечі, провесити конференцію. Але там це вирішати зробити тільки «напикнувши» керівництву Держджоспорту, до речі, має право позбавити будь-яку федерацію статусу національної. І тоді вона не зможе представляти державу на міжнародній арені.

— Скажіть, будь ласка, а за які кошти Держджоспорт збирається проводити чемпіонати країни? Адже відомо, що в Україні немає нічого, що значається шестидіть стосовно національного турніру і виступів збірної України з гандболу?

— ІІ аналізує федерації? Кошти брали зі стартових внесків кожного клубу за участь у чемпіонаті. А суддіство фінансувала сторона, яка приймала конкретний ігровий тур.

Щодо вірності Миколи Павловича посилаю, що вона бере участь у відбірковому турнірі чемпіонату світу. Та до тепер вона не розвиває. А на прохання скасовано.

— Якщо розібратися, то все це не наша справа і не ФГУ. Але ми змушені були втрутитися, бо намагалися проквати український гандбол і славний клуб. Але, на жаль, конфлікт, що виник на ґрунті особистих стосунків Зінаїди Михайлівни та Григорія Петровича, зіпсувала лобовий Держджоспорт федерації. А Турчина і Савчук зазімалися ніби осторонь...

Зависав
Віктор БРАНИШЧІЙ

Позиція ЕГФ

Після відомого рішення Держджоспорту про позбавлення Федерації гандболу України статусу національної її президент Віталій РЕВА повідомив про цей факт європейської федерації. Згідно з відповіддю не заборилися, і 7 березня в Україну надійшов лист такого змісту:

«Шановний пане президент! Хотімо же раз підтвердити, що Федерація гандболу України (ФГУ) зі своїми представниками — президентом та виконавчим директором — є єдиним партнером Європейської гандбольної федерації.

ЕГФ не допустить ніякого втручання політичних органів у справи національної федерації.

В іншому разі правлінням ЕГФ буде порушено питання про ажестива представниц-

тва національних комитетів, клубів, делегатів і суддів України на міжнародній арені.

Ми засмучені станом справ в Україні, тому що до останнього часу саме ФГУ грала визислювальну роль в європейському гандболі, заважали участі в усіх аматських і професійних ЕГФ, і спортивним успіхам вашої країни.

Президент ЕГФ Штефан ХОЛМКВІСТ, генеральний секретар ЕГФ Міхалем ВІДЕРФР.

ЕГФ також підтримує позицію своїх українських колег у «спартаківській» справі. Представники 22 національних федерацій Європи на першому семінарі ЕГФ визнали правильним рішення про участь у першості найкращих країн гандбольного клубу «Спартак» імені Ігора Турчина на чолі з Зінаїдою Турчиною.

П'ЯНАДЦЯТИРІЧНА Валентина виглядає зовсім крихіткою: худенькі плечі і власні груди ховає шклянна форма, з обличчя не сходять відерта усмішка. Вона убала серед білого дня двох жінок, заважаючи їм численні мохові ран, лише за те, що їй ভালো, ніби однієї з жінок хотіло «перестати куклою». За жвава лише пачка з трьома на з'яву жовтого «перестати куклою». Про жорстоке об'єднання, численні насильства, зухвалі крадіжки — в особових справах. Мелітопольська виховно-трудова колонія (чи просто ВТК) — унікальний монополіст. У ній, єдиний в Україні, нині відбувають покарання 244 засуджених неповнолітніх дітей.

На гальорці життя

О 6.30 підайом, умивання, сніданок, навчання у школі, одні, швейне ПТУ, праця... Баристі олівковій палатки й хустки, обфінки-бурки. Звісно, не курорт, але умови досить прийнятні. Утримання однієї вихованки в лютному обійшлаєся державі в 77,5 гривні, з них харчування — 53,7. За кожним загоном у 25-30 чоловік акридієно вихователя, який проводить індивідуальні бесіди, працює психолог.

Здає Маріна Бондарчук, вчитель школи, вестерколонії: «Раніше тут були доросла тюрма, потім хлоготка спецшкола. Перших дівчат привели 1967 року на жовтні свята. Мені було тоді 22 роки, після пелістинути. Коли й їх побачили в залі — сидять у кудрях, темна, сіра маса. Активісти викрикували: «Гіч!» Голови злилися такі сині... Це вже тепер ми їх принодили, навчилися тримати дисципліну, самим правильно тримати і реагувати. А попервах усі вчилися, помилялися, плакали через день».

Строки, на які прирекли цих дівчат, рідні відійшли до десяти. Ато не відійшов до повноліття, переводять з «малолітки» в «дорослія». Якщо за рік не світять перспектива звільнення, можуть зашишити у дитячій колонії, де умови значно ліпші. Дехто, навики, увертє до вищих тюремних стін, навики «малолітки» дитячим садком. Колонію оповивають ті ж проблеми, що й усіх на свободі: брак замовлень на виробництві, збуг продукції за гроші, а це за бартером, закупівля дешевих продуктів — скажімо, цукор замість дорочок за дозволєні 60 копійок...

Дорослі діти

Наталія Гришчина, психолог із 12-літнім стажем, пам'ятає, як усі дівчата на першу дівчину-внучку. Раніше сиди потривалий переважно злодійки. «Самі було страшно. Вона вела чхобина, опустивши очі». Діна Васильченко, яка працює в колонії з 1975 року, а нинішнього відлікає 10-річчя на посту начальниці, каже: «Вільні половини наших вихованок винили тяжкі злочини — пограбування, рабство, злісне хуліганство, заштовтування і навіть убивства. У багатьох настільки викривлені бачення про добро і зло, що вони не розуміють чужого горя, затє їх неприємності повним розділяти неса, світ. Мокна жистоті: засуджена вбивство хостє кішки, замордого змюмо голуба і не усвідомлює свій вчинок. Страшно, що ми йдемо до вирождення на волю».

Передчасне дорослішання і дитяча реакція та мислення, маска «крутої» як засіб самозахисту, низький інте-

лект, вузьке коло інтересів і університети життя, в якому намагають сила, гроші, жорстокість і байдужість... Дев'ять дівчат кажуть, що лише тут навчилися думати, відчувати, що вони чогось варті. Дехто так ні над чим і не замислюється.

«ЗОНА»: СТАННЄ ТАНГО

З дитинством

Вільного часу в дівчат обмаль. Лише кілька годин увечері та у вихідні. Дозволено 10 перелаз і побачень на рід. Розрада — худюжа самодіяльність і спортивні гуртки, клуби «Подружка», «Родзинка», «Крутозир». Прийшли релігійні дівчата, православні й баптистки. Дівчата кажуть, що подобається читати книжки про любов і детективи, дивитися бойовики і нинішні фільми. Їх а свої маленькі колоністські хитрощі: як, скажімо, пригрозити торт із хлібною м'якшину та «гуцунок» як накрутити зловжележний шампунем докон на котушку з-під ніток.

Майбутні злочинці ще в личинці

Відповіді, звідки жана, жорстокість, проростають із статистичних даних (зібрані на кінець минулого року, вони, до речі, вже застаріли: нові дівчата все прибувають і прибувають). 70% — із неблагополучних сімей, 5% — укріплі сироти, 80% до засудження ніде не вихили і не працювали. Дехто у 16-17 років має лише кілька класів освіти чи лише в колонії вчилися читати за букварем, дізнається, що така була постіль. Зцілана Валентина з 7 років хуриє, а 10 тіє, у 13 пізнала ставте жистоті. Батько часто бив її по голові палицею...

Утім, не секрет, що підліткова злочинність завжди зачиналася у соціальних нізах. Хона найжорстокіший злочини являв на рахунок дітей з благополучних, заможних родин. Розумних і освічених підлітків, які на свободі займалися музикою і спортом, вчилися в гімназії і математичних класах... До колонії телефонувало багато клієнтів. Наталі Ч.: «Що тобі привезти? Килим! Телевізор!» — «Килим не можна, а якщо привезеш телевізор, буде спільний на відліка...» Наталія вби-

ла разом із товаришами 12-літнього хлоготка, аби заволудити ключами від його квартири, де батьки-бізнесмени тримали гроші. «А хіба ловлюка не «береспелі»? — стинає плечима.

Чи може колонія переконувати юну думу? Вільності поза високими стінами зони. Осє кілька почитує думок дівчат:

— Ми лише тут навчилися розбиратися в людях.
— Якщо і зашпилює на волі, козарила б далі, і мене, напевне, уже не було б.

— Я зрозуміла, що потрібна лише своїй мамі.

За великі гроші можна купити все, навіть совість, любов і свободу.
— Якщо красти, то треба з розумом.

старша дівчина-сусідка, яка на той час зашпилює без батьків. Вони разом і вчинили злочин. У колонії дівчата поведлилися добре і, на думку вихователя, виправдалися. Після допитання про дотрочков звільнення, а їхати було нікуди. Мати помянула квартиру в Одесі на будинок у селі. Вийшовши на свободу, Ганна дізналася, що за два тижні до її звільнення мама вбила.

З діста Ганні до колішньої вихователки: «Квартиру продано піп ларчу, куплено будинок у селі, але там жити неможливо». Ганні поталанило: допомогла голова Одеського обласного комітету у справах молоді Людмила Акімова. Дівчина нині працює на двох роботах, навчавшись на бухгалтерських курсах, зустрічається з хлопцем.

— Рештиш у нас нинішній, — каже Діна Васильченко, — 1994 року — 6%, 1995 — 8%, 1996 — 16%. Утім, навіть якщо наша вихованка не скоїла злочину, це не означає, що у неї все гаразд.

Старий блокнот

Повертаюся до записів 1994 року, зроблених під час відвідин Мелітопольської ВТК. Зринають у пам'яті обличчя дівчат, з яких розмовляла. Харків'янки Ольга і Аїзела III, котрі пограбували комісійні магазин.

У колонії Ольга була відмінницею, хотіла вчитися далі, її мати — інвалід, без інг. Колішня вихователка, нині старша оперуюваний Надія Зорка показує дівчоті листи. Влома Оліа обіцяла взяти на роботу у фірму, але передумали. Було нещасне кохання — нареченого відбила та ж Аїзела. Нині Оліа пропадає на ринку. Аїзела сидить удома, мама їздить до Москви на заробітки.

Наталія П. з Алесівська, котра пограбувала дівчину в громадському туалеті. Була головою загону, з повнодітими перевели в дорослу тюрму до Маріуполя. Після звільнення довго не могла влаштуватися на роботу, нині живе в кіоску і має з тривень на день. Оксана К. з Савур-Гухи, котра задушила свою новонароджену дитину паском, після колонії вступила до коледжу, згодом до університету. Кліянка Ірина П. уже рік живе в Канаді, нині працює на заводі, щоє прибіралиниєю, увечері — по судинією в ресторані. Купила квартиру, несилку машину. Світлана З., яка була головою загону і здавалася зольовою, сикуною рішучою, прийшовши додому, стала наркомакною...

Світлана Б. із Комсомольська на Потівщині, яку засудили за крадіжки в гуртожитку. Тодішній її слюва: «Коли мама прийшла на побачення зі мною до СІЗО, у неї вкрали всі гроші. І я відчула, що не поквара за всі мої крадіжки...» Світлана, повернувшись додому, побачила, що мати несе пролітку і могола сестра не вміє ні читати, ні писати. Ніхто не хотів брати на роботу. Що далі???

Нинішнього року колонія відлікає чимало 30-річних жінок, які зарекуть: нам безробіття не загрозкує.

Київ—Мелітополь—Київ.

Олександр ЯКОВЕНКО: «Почедалок розповсюджується...»

Увечерні 1995 року Верховна Рада України прийняла закон «Про туризм».

Держава проголосила туризм (і не чорним по білому записано в законі) одним із пріоритетних напрямків розвитку національної культури та економіки.

Про те, як цілісний зміст відомого досвідця вийде за межі востаннє вітатимемо року, про її проблеми розповідає голова Комісії ВР України з питань молоді, спорту і туризму Олександр Яковенко.

— Про жодні досягнення сьогодні говорити не доводиться. Щоправда, керівництво Держкомтуризму має іншу думку. Там бурхливими оплесками зустріли звістку, що 1996 року потік туристів порівняно з 1992 роком зріс майже в 20 разів і приніс бюджету у вигляді податків та інших обов'язкових платежів близько 27 мільйонів гривень. У це важко повірити, бо один із трьох «житів» українського туризму, АТ «Супутник», за визначенням президента А. Калініна працював 1996-го значно гірше, ніж 1995-го року.

На жаль, і статистичні дані Міністерства Держкомтуризму суттєво парадоксальні. В Держкомтуризмі це пояснюють тим, що статистик в галузі туризму слід навчати майже з нуля і що до середини 1995-го року взагалі не існувало українського туризму, звідси дані щодо 1992 року? І для чого брати за основу рік 1992-й, чи не легше 1913-й? Тоді вже точно можна бачити торговий вигодини туризму. А жаль, що внаслідок кризи між 70-х або 80-х років, ама буде така, що ніс не висушить, ще років двісті. Все зруйновано. Все знищено. Кадри, зв'язки, бази.

Завівся промисль свиста. Закон, Але... котопальні замелюєність при-

чиняє те, що туризм не став справді пріоритетним напрямком національної економіки та культури. Чому це констатують? Тому, що в жодному із законотворчих з'єднань національної економіки, які подає уряд, туризм як галузь не представлено.

На сьогодні не вдалося створити доцільну ефективну систему туристичної діяльності для забезпечення потреб внутрішнього і зовнішнього туризму, не розпочато в необхідних обсягах залучення національних та іноземних інвестицій у розвиток туристичної індустрії. Кабінетом міністрів не затверджено програму розвитку туризму в Україні, що стримує зменшення матеріальної бази галузі, і підприємству розвитку туризму в регіонах, історичних сферах державної рекламно-інформаційної системи. Неспілкує уособлюються підрозділи з туризму в місцевих органах виконавчої влади, не створюється державні туристичні представництва за кордоном.

— Немає вже справді так сумно? — На жаль, галузь пікує. Що говорити про глобальні проблеми, коли білий як чотири місяці поспіль у Президента не доходить руки призначити нового голову Комітету з питань туризму?

— Чи бачите ви ті вершини, що заважають перетворити галузь на золоту жилу для держави скарбниці?

— Усе, про що я казав вище, і «китайська стіна» на шляху українських старателів, вірніше, тих небагатьох із них, хто вже пішов у світ. Усі способи набивання мішка золотом у галузі давно відомі. Алі кортора містера Кука, ані ми нового велосипа тут не винайдемо. Слід лише грати за правилами. А вони, про що? Необхідно рекламувати курорти не Англії і Мертво моря, а Криму і Карпат. Необхідно будувати і п'ятизірковий готель тощо.

А ніній у нас зберу додохати. Огидий доповідний номер у позанен-

кому готелі коштує 200 доларів. За що? За брутальність персоналу, за відомістю ларянів? Навіть супутникового телебачення нема. А про басейни, корти та соларя я взагалі мовчу. Це і сфера фантастики.

Необхідно мати і п'ятизірковий автобус. З талонтом, базом і кондиціонером. А доскому сід прийняти холосний душ і подумати про ціну на віз за їзд на нашу улюблену батьківщину. Сьогодні грошова яза коштує іноземцям 50 доларів, а індивідуальною — 85. Звідси ці кошмні ціни? Може, нам просто впровадити так звані туристрами? І «зачити» до програми польоти над чорнобілським реактором, прогналими без охорони військи Києвом, дані у кафе громадського харчування?

До речі, на поліпшення чекати не доводиться. Ажже вимог закону про становлення туризму як високорентабельної галузі економіки виконують вельми своєрідно: всі доходи виділяються до бюджету, а в розвиток галузі не вкладється практично жодної копійки. Підприємства цьому — проєкт держбюджету на 1997 рік.

— А що ви можете сказати про боротьбу з негараздами, що бурхливо заповнили Україну?

— Тут день чорніший за ніч. За нашими даними, без законного права перебувати в Україні в ній мешкає близько 70 000 чужинців. Це переважно громадяни країн «третього світу», котрі марно намагалися провезти без віз на Захід і незakonно осіли в нашій країні. Засидання на батьківщині одного такого «туриста» обходиться державі майже в 1000 доларів. Сума величезна. Торгівці в Україні було вислано всього близько 500 осіб. Ім що? Ажже штраф за порушення візового режиму сьогодні менш як 10 доларів. Того кінця, беззаконня.

— Тепер поговоримо про дитячий ту-

— Ох, не сипте сіль на рани. Нам, на жаль, нічого не вдалося зустріти з мертою точки вироблення і здійснення державної політики з організації туристичної та екскурсійної роботи серед дітей та молоді. За звичкою послідуємо на економічній нараді, а створити єдину програму дій, скоординувати зусилля державних структур, дитячих і молодіжних громадських організацій, туристичних фірм не мається. Не так давно наша комісія провела «круглий стіл» за участю всіх зацікавлених сторін. Більшість керівників найбільших наших туристичних фірм, маю на увазі В. Р. Урючина (АК «Хрипун»), В. Д. Бєзсакоска (Українтур), П. М. Соболяна (АТ «Укрпрофтур»), були одностайні в тому, що без зникнення низької податків, і насамперед скасування ПДВ, дитячий і юнацький туризм остаточно загине. Не може дитина півлітка конгуляти півлічуну, а то й річну зарплатню батьків, яку до того ж, і не сплячуєть.

— Що ви думаєте про спроби приватного капіталу цілком узяти туризм від сьї контролю?

— Тут дума членів нашої комісії одностайна. «Контрольний пакет» у цій галузі має бути у державі. Не треба забувати, що цілкі алкогольнх напоїв і кінематографі туртури у багатьох країнах — третя стаття доходу. А деінде він узагалі формує бюджет. Наприклад, у Туреччині 25 відсотків бюджету дає туризм. А візьмомо Китай. Тут тільки з 1980 по 1987 рік побудували білши як 1200 сучасних готелів. Тепер туртури їдуть. Та коли Схід не переконує, погляньмо на Захід. Англія лише за два роки півлічній збудувала близько 7 тисяч люксових номерів. Але ж в Україні святині не менше, ніж у туманному Альбіоні. Йондяться нашу Софію і Лаурі прилетіть з усомо світу. Тоді давайте зустрінемо гостей так, як цього вимагають правила хоршого туртури наприкінці ХХ століття. Наша комісія, як-то мовиться, не вора буда готова розглянути конкретні пропозиції Держкомтуризму щодо оподаткування і залучення в галузь інвестицій. На жаль, таких пропозицій ще не надій-

Розмови вів Юрія КРИКУН.

Продовжуючи оперативно інформувати акціонерів, вкладників та клієнтів про стан справ у банку, «Юніекс» пропонує баланс банків станом на 1 березня 1997 року.

Баланс «Юніекс» відображає дані, подані до НБУ. Баланс «Юніекс» банку за станом на 1 березня 1997 року (грн)

АКТИВ		
1. Каса і кореспондент в НБУ	6 341 623	
1.1. В національній валюті	6 046 331	
1.2. В іноземній валюті	295 292	
2. Кореспондент в інших банках	234 637	
2.1. В національній валюті	234 637	
2.2. В іноземній валюті	3 739 114	
3. В іноземній валюті	234 637	
3.1. Кореспондент в інших банках	234 637	
3.1.1. В національній валюті	234 637	
3.1.2. В іноземній валюті	600 434	
3.2. Допогострокові	4 191 158	
3.2.1. В національній валюті	2 107 329	
3.2.2. В іноземній валюті	564 800	
4. Міжбанківський кредит	2 552 520	
4.1. В національній валюті	1 187 720	
4.2. В іноземній валюті	21 891 386	
5. Міжбанківські обороти	2 187 453	
5.1. В національній валюті	8 509 933	
5.2. В іноземній валюті	6 213 459	
6. Цінні папери, придбані банком	2 187 453	
7. Особливі засоби та капіталовкладення	6 945 365	
8. Дебітор	2 242 372	
8.1. По капіталовкладенням	4 286 876	
8.2. В національній валюті	146 166	
8.3. В іноземній валюті	6 454 155	
9. Інші активи	1 149 709	
9.1. Балансові активи	367 525	
9.2. Відокремлені кошти за рахунок прибутку	2 259 674	
9.3. Обов'язкові резерви у валюті	523 478	
9.4. Інші активи	92 473 791	
Всього по активу	8 000 000	
ПАСИВ		
1. Статутний фонд	272 053	
2. Резервний фонд	2 053 017	
3. Фонд страхування банківських ризиків	2 053 017	
4. Інші фонди банку	2 053 017	
5. Кореспондент інших банків	1 396 996	
5.1. В національній валюті	1 396 996	
5.2. В іноземній валюті	1 396 996	
6. Розрахунок та поточні рахунки клієнтів	18 397 357	
6.1. В національній валюті	19 191 356	
6.2. В іноземній валюті	1 149 709	
7. Відокремлені кошти за рахунок прибутку	8 641 647	
7.1. В національній валюті	8 641 647	
7.2. В іноземній валюті	8 641 647	
7.3. Грошові	86 085	
7.4. В національній валюті	86 085	
7.5. В іноземній валюті	86 085	
7.6. В національній валюті	13 957	
7.7. В іноземній валюті	8 571 096	
8. Міжбанківські депозити	21 891 386	
8.1. В національній валюті	13 981 435	
8.2. В іноземній валюті	8 509 933	
9. Кредити	8 448 622	
9.1. В національній валюті	426 382	
9.2. В іноземній валюті	8 022 240	
10. Інші пасиви	1 734 339	
10.1. Доходи набутих періодів	1 270 064	
10.2. Власна валюта	461 915	
11. Доходи набутих періодів	1 734 339	
11.1. Власна валюта	1 734 339	
11.2. Доходи набутих періодів	1 734 339	
12. Прибуток звітного року	173 439	
13. Прибуток звітного року	2 187 453	
14. Прибуток звітного року	92 473 791	

ЮНЕКС БАНК

забезпечує повний комплекс банківських послуг

(у гривнях та іноземних валютах)

Зокрема:

- ✓ обслуговування через систему «банк-клієнт», що дає можливість проводити платежі, не виходячи з офісу;
- ✓ грастове управління тимчасово вільними коштами;
- ✓ залучення коштів на депозит.
- Для юридичних осіб:
 - 30–35% річних у гривнях;
 - 12–18% річних в іноземній валюті.
- Для фізичних осіб:
 - 12–15% річних в іноземній валюті.
- ✓ операції з цінними паперами (купівля-продаж ОВДП на всіх ринках ОВДП, короткострокове кредитування для придбання ОВДП, операції РЕПО, помітні комісії — 0,05–0,5%, індивідуальні комісії — для солідних клієнтів);
- ✓ повний спектр послуг за документарними операціями (інкасо, акредитиви), безплатні консультації фахівцями банку по розрахунках з іноземними партнерами;
- ✓ готівкові операції з валютою (видача готівки в межах внесеної на рахунок готівкової валюти — 0,5% комісійних, безготівкової — 2%);
- ✓ купівля (0,25–0,65% комісійних) та продаж (0,2–0,3% комісійних) валют;
- ✓ продаж чеків Commerzbank, що дають можливість вивезення до Німеччини до 7 тисяч марок — 1% комісійних.

Наша адреса

252070, Київ, вул. Почайнінська, 38/44.

Тел. (044) 462-50-52.

Факс (044) 462-50-68.

Діліт

315010, Кременчук, вул. Карнаухова, 15. Тел. (05366) 2-80-57.

327040, Миколаїв, вул. Кривоноса, 56. Тел. (0512) 34-01-02.

324086, Кривий Ріг, пр. Гагаріна, 57. Тел. (0564) 74-80-60.

325000, Херсон, вул. 21 Січня, 37. Тел. (0552) 26-17-66.

ЧЛЕНА Ємків художницького ЦСРП Євгена Кущушвілі мама приїздила з Тбілісі до Києва на посадах у надвечірній тяжкому стані. Чотиринадцять років вона довела старості, і в неї не було нічого, крім небажання втратити життя, в якому переплелися Шевченко й Чичадова, розп'яття і поети, українські козаки й грузинські воєводи. По чотиринадцяти роках вона повернулася до роботи. «Мене підняли всім життям». Хоча за українським мистецтвом в Європі і в Америці їй не було чужою, коли всім миром дивилися на її батька вима.

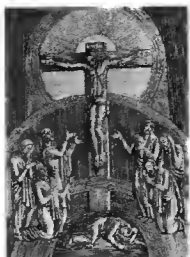
По смерті матері, яка пішла в світ кравців декілька місяців тому, воля може повздовжити собі і сказати: «Мене ніби вчорішній день не було, а сьогодні кравець справив чорт — відчортити художника. Але Боже ж мій, як ідеально нинішні кравці і художники! Як же їм не можна сказати з певністю, що в Грузії зробити це було б ще важче, у братів в Тбілісі у відомого кравця, який і в мене працює, вони і гірші, і готують».

Емма Іванівна — єдина грузинська художниця, прийнята до членства в Союзі художників МРС. Стігуща редакторка УКР.

райні. Вже можливий й надомний ліній пильни в оплаті квартири! А що не може мати їх у розрахунок з державою за майстерню? Як же їм не сказати: «Ваші твори (картинки)», то з пенсії 58 гривень я залишаю собі шпорування всім під'їздом на прохання, щоб не виставляти, і стверджують, що загалом їм нічого виставляти».

Емма Іванівна погано мовить українською, але виставляти картини їй не виставляють. Діти її шопи приймають, але й більше? «У нас чудове село, і ми приїде за веселем, і віражати бачимо, і ми їм показуємо, і ми їм показуємо, і ми їм показуємо».

Як ся маєте?

ли інтернаціоналістами, та знали ми одне одного поверхово. Коли сюди переїхала, я від цієї культури пережила потягіння».

Спілка могла дозволити собі підправити її фарби я рами. Вона ж готує її першу в Україні персональну виставку. Папір обіймають архітектори. То будуть шимери роботи: з одного боку — їхні креслення, з іншого — її графіка. Художнє втілення становивши, в якому може опинитися випускник академії мистецтв, коли йому пощастило творити в добу не надто продуктивного реформування економіки. За трохи крашків часів Міжвоєнної України, коли статистика кулює і картини Шороку кулюють, а його разду не зміг. Уже дві роки музей Шевченка, передіючи свої м'якіми, відкладає момент придбання її рокошного Шевченка.

У її бібліотеці було дві з половинною тисячі книг. Залишилося півтисячі. «Ні, — каже панич Емма серйозно, — книги іам з мамою здорово допомогли». Коли воно, думата як справити мамі сорок днів, у двері ползвовили. Емоційний

песик Джуні і флегматичний кіт — неадаптивний захист. Тож Емма Іванівна довго відмовлялася відвідувати незнайомих візитерів, які через двері відракомендувалися міністром соціального захисту населення та його першим заступником. «Міністри по квартирах не ходять», — зауважила вона.

На ту одноразову фінансову допомогу, яку авлашиноч прийняли шй дивовижно мужний жінці міністр та його заступник, Емма Іванівна справила сорок днів. «Тоді мені було дуже тяжко. Я захворіла и пневмонію. І зовсім розгубилася. Життя ніби втратило сенс. Вони так розумно зі мною поговорили...»

Є у Емми Іванівни скульптура «Радість». Сталячи своєю «Радість» перед холодний об'єктив фотокореспондента, пані Емма ніжно зронила: «Вона дуже хороша дівчинка». А остання робота Емми Іванівни має назву «Розп'яття».

На знімках: член Спілки художників України Емма Клуштанівна в оточенні своїх робіт.

Фото Юрия ВЕНГЕРЕЦА.

А У НАС

Несамовитий подарунок

Архівні матеріали з американських джерел пролили світло на загадкові обставини відомої військової операції «Френтік» («Незамовитий»), яка вийшла в аналізи історії другої світової війни. Як і в інших військових операціях американської сторони, цю документи після війни як «якдесятичирної» «втримки» в спеціальних військово-повітряних сил США передано музеям Поттвта. В 1943-1944 роках тут була головна база американських військових літаків, найбільш надійних на той час бомбардувальників, що за спеціально укладеною союзниками операцією «Френтік» здійснювали ескортні бойові вильоти на надблизькі до фронтів театри військових дій. У травні 1944 року Поттвтський аеродромний вузол несповішено знищили гітлерівські авіація, внаслідок чого загинуло багато американських і радянських пілотів. Залишається загадкою, чому американські військові не провели американських пілотів на українській землі.

Що за хліб без топінамбура?

Перші тонни оздоровчого хліба випекло АТ «Світловський хлібозавод», що на Кіровоградщині. Крім звичних інгредієнтів, у ньому є еламін — натуральна речовина з морської капусти. А в еламіні — багато мікроелементів, вітамінів, кислот. Він здатний виводити з організму рашоунокліди та важкі метали. У кожній хлібці — півтора грама цієї речовини, а у хлібці і принах для дітей — ще більше. Такий хліб довше не черстве.

Ініціативу підтримало Міністерство охорони здоров'я, тож окрилені пекарі не зупиняться на досягнутому — згодом тут вироблятимуть хліб, напої та іншу продукцію з добавками бета-каротину та активних речовин з топлінмеду.

Від зміни доданків...

На десятиліття обмінялися місцями несення служби військестратів правліннях державних спеціаль Рівного та Луцька. Мета – екстраполяції аласний досвід на незнайомі місцевості. Кажуть, у таких випадках легше вивалити принципівості. Що й довели рівняни. Вони зафіксували 830 порушень, перепинили 90 воїлів, розоселених «зелиним змієм», і заповнили всі штрафні майльничих автомобілях-порушниках. 55 воїлів не мали документів на керування машинами, серед затриманих були і такі, що тримали при собі бої до автоматів Луцька, що тримали при собі дещо менше. Керівництво обидвох ДАІ твердило, що стоїть на тому, що цю практику слід продовжити.

**Такі кадри
вирішать усе**

Підготовку вчителів з української мови та літератури для сільських і південних областей та Криму розпочав Волинський держуніверситет імені Лесі Українки. Ініціатори — громадсько-політичні, культурно-освітні організації та об'єднання зрозумілих регіонів. Ініціативу підтримало і Міносвіти. Форма навчання довільна — і платна, і безплатна. Справу започатковано не без підтримки меценатів. Надто Комітету допомоги Україні, що діє в США. Виховавмо на американські гроші цілих українців!

Живіть у трьох століттях!

САМ ПЕРУ, САМ ПРАСУЮ

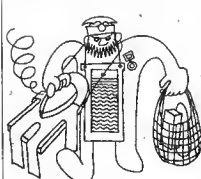
Якщо с формула довголіття для наших широт, то вона така: **позитивізм**. За цими двома принципами живе донецьчанин Михайло Юхимович Кричевський, який прожив ціле століття і відсвяткував найкрутіший із можливих ювілеїв — 100 років! Народився квітюр у Полтавській губернії в сім'ї мірошника, що працював на поміщика. Материні поради: зустріне старого — вклонися, побачиш бабусю — допоможи їй, вважай кошу — свій виконкує і тепер своїм літнім сусам, які на 20-30 років молодші, Кричевський носить продукти з магазину.

— Я не визнаю ледарства,
— говорить бадьорий довго-
житель. — Сам собі готую їс-
ти, перу, прасую, обробляю
город.

Кавалер ордена Трудового
Червоного Прапора, автор

Червоного Прапора, автор 15 винаходів і рацпрпозн-
цій, цей чоловік, біографія

якого пов'язана з шахтами Доибасу, і нині не втратив оптимізму. На відміну від декотрих набагато молодших громадян. Ювіляр співпрацює із засобами масової інформації, зустрічається з земляками і — працює.

М.Л. Володимира
ВАСЬКОВЦЕВА

Сторінку підготувала
Людмила ІВАНЕНКО

ГОЛОС УКРАЇНИ

**Засновник —
Верховна Рада
України.**

252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколлегия: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДЛА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4

① ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
 телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
 ♦ Рукописи не повертаємо.
 ♦ Письмові запитання — тільки на сторінках газети.

Свідectво про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

- ◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- ◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- ◊ За точність викладених фактів відповідальність несе редакція.

Газета виходить 5 разів
на тиждень
(крім неділі
й понеділка)
українською
і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 289002

Комбінат друку
видавництва «Преса
України».
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311046.